

Dita Šourková, Veřejně a literárně činní učitelé na Kolínsku 1848 – 1948, bakalářská práce, Pedagogická fakulta UK, Praha 2011, 69 stran, 12 stran příloh.

## Oponentský posudek

Autorka si vzala za úkol poznání významných osobností, které působily na kolínských školách od 2. poloviny 19. do 1. poloviny 20. století. Vzhledem k dlouhému časovému úseku, sahajícímu od revolučního roku 1848 až po komunistický puč, nezamýšlela sepsat systematické dějiny kolínského školství, ale zaměřila se pouze na sondy do dějin kolínského gymnázia a tamní obchodní akademie a představení nejvýznamnějších postav, jež byly s kolínským školstvím v této době spojeny.

Zvolené téma je relativně nové, jistě v kontextu, jak bylo zpracováno. Spojení významných postav 19. a 20. století a kolínských středních škol, na nichž působily, znovu připomíná dnes již nevídanou kvalitu středního školství v Rakousku-Uhersku a za první republiky. Téma bylo vhodně vybráno i s ohledem na poměrné bohatství pramenné základny na straně jedné i z hlediska vymezení či spíše omezení tématu tak, aby bylo v rámci bakalářské práce zvládnutelné.

Autorka svou práci založila na studiu pramenů, především výročních zpráv gymnázia a obchodní akademie, jež pokrývají s výjimkou druhé světové války téměř celé období od 80. respektive 90. let 19. století, kdy byly obě školy založeny, až po období 1945-1948. Druhým základem předkládané práce pak je regionální literatura zaměřená především na dějiny kolínských škol a na kulturní historii Kolína. Práci s prameny i s literaturou lze hodnotit jako uspokojivou.

Práce je rozdělena do tří časových úseků 1848-1900, 1900-1918, a 1918-1948. Každou z těchto etap uvozuje pojednání o Kolíně v daném období, následuje stať o kolínských školách (gymnázium a obchodní akademii) a jejich vývoji; celý oddíl pak končí portréty vybraných významných osobností. S koncepcí práce nejsem úplně srozuměna. Není mi zcela jasné, proč autorka začíná již rokem 1848, když první ze sledovaných škol- gymnázium vzniklo až v 80. letech 19. století a obchodní akademie ještě o dekádu později. Také nevidím

důvod pro zvolenou periodizaci; proč je mezníkem právě rok 1900? A na druhou stranu, proč autorka nesleduje politické zvraty státu a nemá členění 1918-1938; 1939-1945; 1945-1948.

Ve vztahu k významným osobnostem-kolínským středoškolským profesorům –pak nelze nezmínit, že studie sleduje jen dvě, maximálně tři generace učitelů, kteří se narodili v rozpětí pouhých třiceti osmi let (1852-1890), což je s ohledem na deklarovaný záběr práce (100 let) poněkud úzký výběr. Také počet vybraných osobností, pouhých devět (každou etapu reprezentují vždy tři profesori) se mi zdá poněkud nízký. Také si nejsem u všech jista jejich významem v souvislosti s kolínskými středními školami. Proč byl např. zařazen Karel Jelínek?

Z hlediska obsahu pokládám za nejvíce problematické pasáže věnované dějinám Kolína, s příležitostnými exkursy do dějin celozemských. Zde se ukazuje, jak je pro studenty těžké psát o „velkých dějinách“, zejména, pokud se je snaží přenést, jako v tomto případě do regionálních souvislostí. Pro ukázkou jeden příklad: „Na Kolínsku získali nejvíce hlasů sociální demokraté, ale ve městě zvítězili národní socialisté. Obdobně skončily na Kolínsku i obecní volby z roku 1938, ale v dalších částech republiky vítězily pravicové strany. Demokraticky smýšlející obyvatelstvo města na tuto skutečnost zareagovalo manifestací (11. září 1938), při které se vyslovili za udržení samostatnosti republiky.“

Za zdařilou pokládám závěrečnou pasáž, kde na straně jedné shrnuje poznatky uvedené v předchozích částech, na druhé se vyzdvihuje společné i individuální rysy vybraných významných profesorů (vědecká práce, literární činnost, veřejná činnost, církevní působení, práce v zahraničí).

Pochválit lze svěží autorčin styl, který se příjemně čte. S gramatikou, zejména pak se shodou má však defendentka opakované problémy (např. s.7, 43, 45), což je u studentky českého jazyka nepochopitelné.

Bakalářskou práci Dity Šourkové, Veřejně a literárně činní učitelé na Kolínsku 1848 – 1948 doporučuji k obhajobě a navrhuji ji hodnotit stupněm velmi dobře.